

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Titvlvs XXI. De Pignoribus, & aliis Cautionibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

TITVLVS XXI.

DE PIGNORIBUS, ET ALIJS CAUTIONIBUS.

§. I.

Quid sit pignus, & quomodo ab hypotheca differat, & quoruplex sit hypotheca?

Pignus pro ipso contractu pignorationis acceptum rectè describitur; quod sit obligatio rei licita pro debito, facta, ad securitatem scilicet creditoris. Quia verò pignoris nomine etiam res ipsæ, quæ in securitatem pro debito obligantur, veniunt, idèd distinguunt aliqui inter pignus, & hypothecam, ut pignus dici velint ea, quæ mobilia sunt; hypothecam verò dicant ea, quæ immobilia sunt, & dicto modo obligantur: in effectu tamen, ut facile patet, nulla est differentia, & hinc pro synonymis passim accipiuntur. Dividitur autem pignus sive hypotheca, ut alia sit tacita, quæ, licet inter contrahentes de ea nihil sit conventum, ex legis tamen dispositione intelligitur contracta, seu constituta; alia verò sit expressa, de qua expresso consensu inter contrahentes convenit; quæ utraque hypotheca, seu pignus subdividi potest, in generalem seu universalem hypothecam, quæ ad omnia bona tam præsentia, quam futura obliganda se extendit; & in specialem, per quam certæ res in specie oppignorantur.

§. II.

De tacita hypotheca, quam habet uxor in bonis mariti, pro dote recuperanda; & Ecclesia in bonis Prælati male administrantis.

Quod uxor pro securitate allatæ dotis, & hujus restitutione tacitam, sive ipsâ lege constitutam, in omnibus bonis mariti hypothecam habeat, ex utroque jure patet, l. Vn. §. Et ut plenius. Cod. de rei uxor act. cap. ex lit. quinto b. t. ita ut non tantum privilegiata sit hæc hypotheca, & alijs omnibus Creditoribus, quamvis anteriores sint, si tacitas tantum hypothecas in bonis mariti habeant, præferri debeat, sed in optione etiam uxoris sit, si contra tertium bona mariti possidentem agat, pro dote, tacitè obligatâ, alternativè petere, vel bona sibi tradi, tanquam hypothecata tacitè, vel possessorem cogi ad dissolvendum debitum, cujus causa talis hypotheca constituta est.

Quod autem omnia bona etiam Prælati, vel alterius administratoris bonorum Ecclesiasticorum tacitè oppignorata sint Ecclesiæ, pro administratione mala, ratio paritatis probat, à tutoribus, vel curatoribus desumpta, quorum bona tacitè hypothecata sunt pro mala administratione rerum ad pupillum, vel

§§ 3 mi-

minorem spectantium, ut ex jure Civili patet; cum ergo Ecclesia gaudeat jure minorum *Cap. primo & tertio de integ. restit.* consequenter etiam bona praelati seu administratoris illi tacite hypothecata erunt, pro mala administratione.

§. III.

Quanam res oppignorari, seu in pignus dari non possunt.

EArum rerum, quæ vendi per se ipsas absolute non possunt, prohibetur etiam oppignoratio, tum quod oppignoratio sit species alienationis, tum quod sit via ad venditionem talis pignoris, si debitor sit in mora solvendi, ut constat *ex Tit. ff. de distract. pign.* & hinc primò, quamvis in bonis Ecclesiæ generalis hypotheca constitui possit, ut ex dictis patet, in tali tamen etiam generali hypotheca non veniunt res sacræ, & suppellex sacra, quæ ad divinum cultum pertinent, nisi gravis necessitas haud etiam rerum venditionem permittrat, aut accessoria ratio aliud jubeat, *Cap. nullus 1. h.* quo tamen in casu propriè jus pignoris in re sacra non habet Laicus, cum per oppignoracionem propriè dictam, jus aliquod in re acquiratur, cujus juris in re sacra Laicus est incapax, sed nuda detentio, donec pecunia debita ei solvatur; secundò oppignorari propriè non potest liber homo, *juxta Cap. lator 2. h. 2.* quamvis in casibus quibusdam capi, & incarcerari possit propter debita, dum eorum solutionem expediat, aut fidejussores constituat. Tertio oppignorari non potest res penitus aliena, quamvis enim hæc vendi possit *arg. Cap. Filius 5. de testam.*

pignori tamen dari non potest, cum venditionem rei alienæ per se non venditor obligata maneat, ad præstandam venditionem, juxta superius dicta, non autem si Creditor rem pignori datam vendat in casu morantis solutionis, ad distulendum sibi debitum.

§. IV.

An Prælatus vel Rector Ecclesiæ res seu bona ejusdem oppignorari possit?

QUod non possit in rebus suæ Ecclesiæ specialem hypothecam constitutare, possit autem generalem, ex superius dictis jam patet, cum per generalem hypothecam non sit tam propriè periculum rei Ecclesiasticæ venditæ, quale est, si specialiter res aliqua certa obligetur. Quod autem pro propriè monij necessitate, aut utilitate, res Ecclesiæ, Prælatus oppignorare non possit, etiam habetur *ex Cap. ex presentium 3. h. 2.* cum pignus constitutum possit, nisi in propriis rebus, res autem Ecclesiæ in dominio, aut proprietas Prælati non sint.

§. V.

An, & quanam fructus pignoris sortem sit computandi; & in quibus casibus computare non debeant?

DEbere creditorem, cui res pignoris data est, fructus in se percipere, aut quos percipere potuisset, si negligentia ejus intervenisset, in sortem seu solutionem computare, ita ut si tantum ex fructibus percipit, quantum pignus

sum debitum, & expensæ factæ in rem pignoris nomine obligatam æstimantur, omne debitum penitus dissolvatur, ex utroque iterum jure, & præteritum ex cap. Cum contra 6. h. e. & ex natura usuræ prohibita constat, quia cum debitor maneat Dominus pignoris, consequenter fructus ex illo percepti ad hunc spectant, vel certè æstimatio illarum ipsi debetur, nisi in compensationem expensarum, quas in re pignori concessâ conservandâ fecit creditor, aut in locum pensionis, vel interesse, justè debiti, dum capitale restituatur, fructus relinquuntur. Et hinc communiter tres casus assignantur, in quibus fructus pignoris in sortem computari non debent; si scilicet & fundus feudalis in pignus Domino directo datus sit, & interea, dum debitum dissolvatur, obsequia à vasallo præstanda, illi remittantur, ut dictum; & si pro dote fructus pignoris marito percipiendi relinquuntur, ad onera matrimonii ferenda; & denique si rei suæ, injustè ab altero possessæ, nunc autem in pignus data, fructus percipiat, quia in tali casu per viam occultæ compensationis rediit, quod justè ad se spectabat.

§. VI.

Utrum venditio rei cum pacto revenditionis, ad arbitrium emptoris, recipiendo aliquid ultra sortem, sit vera & licita venditio, an verò potius contractus pignoris, sed illicitus, & usurarius?

Videatur de hac questione §. 7. Tit. 17. h. libro & cap. Illo vos 4. h. e.

tibi certa etiam quædam signa afferuntur, præsumendi nonnunquam in tali casu pro pignore, & contractu usurario.

§. VII.

An pactum legis commissoria adjectum contractus pignoris sit licitum?

Pactum legis commissoria in contractu pignoris v. g. tum censetur fieri, quando partes inter se conveniunt, ut si debitum v. g. ex mutuo intra certum tempus à debitore solutum non sit, pignus pro debito eo asservando datum, cadat in commissum, sive creditori cedat, cujuscuque, excedentis etiam pretii sit: quod pactum ab utroque jure in contractu pignoris reprobari, tanquam usurarium etiam ex cap. Significante 7. h. e. patet, quamvis enim hoc pactum legis commissoria in venditione, & emptione permissum sit, ita, ut si pretium pro re vendita intra certum tempus solutum non fuerit, res sit inempta; in contractu pignoris tamen pactum hoc reprobatum, quia in illo casu nulli fit injuria, cum penes emptorem maneat pretium non solutum, & penes venditorem maneat res inempta; in contractu autem pignoris, si tale pactum concederetur, non tantum grave sæpius damnum incurrere posset, qui pignus dedit, & rem plerumque pretiosiore, quam sit ipsum debitum, oppignoravit, sed plurimæ usuræ palliarentur ultra sortem accipiendo aliquid in mutuo pro sola mora in solvendo sæpius non culpabili; quod pactum in pignore adeo juri odiosum est, ut nec juramento addito firmetur (cum juramentum non sit vinculum iniquitatis)

nec

nec beneficio legis, prohibentis hoc pactum, renuntiare possit debitor (cūm publicæ utilitatis causâ, hoc pactum reprobatur sit) nec ullâ consuetudine, tanquam licitum, & validum introduci possit, cūm aduersetur juri naturali. Sunt tamen aliqui casus, in quibus pactum legis commissoriæ licitum videtur. Primò, si conventum sit inter partes, quòd pro debito non soluto intra certum tempus, pignus in solutum cedat creditori, pro iusto tamen pretio, sive quanti a stimabitur à prudente arbitro, & quod superat debiti valorem in pignore, reddatur debitori, quia in tali casu, nec creditor habet aliquid supra sortem, nec debitor damnum patitur, rem pretiosiorē pro minore debito amittendo. Secundò valere censetur hoc pactum in favorem dotis, nondum quidem solutæ, per pignus tamen oblatum interim assecurata (quod tamen non omnes concedunt) cūm enim, qui dotem constituit, plus etiam dare possit, quàm promiserit in dote, consequenter ex illius liberalitate, videtur excedens in pignore pretium provenire, nisi ex verbis illius, qui pignus tale dedit, aliud colligatur. Tertio putant aliqui licitum esse, & valere hoc pactum legis commissoriæ, si non ab initio, vel immediatè post, sed ex intervallo pignori adjiciatur, quasi tunc cesset suspicio fraudis, rectius tamen putant alii, neque hoc in casu adjectum hoc pactum licitum esse, cūm usuram sapiat, quocunque tempore adjiciatur, nisi in primum casum permissum pactum hoc explicetur.

§. VIII.

De cautione usufructuarii.

Quæritur hic utrum, & qualem cautionem præstare debeat usufructuarius, quando usufructus rei alicuius generis concessus est. Et respondetur primam quæstionem affirmativè, debet enim cavere, quòd rebus immobilibus, v. g. in quibus usufructum habet, salvâ rerum substantiâ uti, frui, vendendum boni viri arbitrium, ita in substantiam rei non sit deteriorē facturum, & quòd finito usufructu restituere sit Domino proprietatis, aut heredibus eius, quidquid ex re in usufructum concessa, superfluerit (neque enim per hoc, quòd usufructum habet in re, aliquis, dominium proprietatis in illa re acquirat; sed tantum jus utendi, vel utendi illâ re, sicut vir bonus, & prudens rebus propriis uteretur) & si res in usufructum concessa ipso usu absumatur, uti pecunia, &c. in quibus quilibet usufructus conceditur, cavere debet, quòd finito usufructu tantumdem ejus quantitas res, vel certè æstimationem illius rerum restitui velit: & quomodo, si uni rem immobilem fructuariam perperam, quoad dominium proprietatis, autem ejus rei usufructum, remittere non possit usufructuario, cautionem præstandam, ne proprietario præjudicet, usufructuarius ad delinquendum vellet, potest tamen eam remittere proprietario, si hæres ille sit, sive legatarius, cūm lex tantum testatori prohibeat hanc remissionem, potissimè in favorē proprietarii, cui hic cedere potest, tanquam favori pro se introducto.

Ad secundam quæstionem responde-
tur, cautionem ab usufructuario præsta-
ri debere pignoratitiam, vel fidejusso-
riam, ita ut vel pignore deposito, vel
datis fidejussoribus suam obligationem
securam faciat *cap. Cùm constet 8. h. t.*
cùm enim in hoc Capitulo idoneam velit
Pontifex cautionem ab usufructuario
præstandam, cautionis autem idoneæ
nomine pignoratitia, aut fidejussoria in
jure veniat, consequenter alterutra præ-

standa erit, ita tamen, ut in casu utrius-
que deficientis, ob inopiam usufructua-
rii, juratoria etiam, juramento scilicet
interposito, admittatur, si tamen usu-
fructuarius sit homo vitæ honestæ, ac
probatæ; in casu enim, quo usufructua-
rius suspectæ fidei est, sequestranda esset
res in usumfructum concessa, apud ter-
tium bonæ fidei, & fructus usufructua-
rio præstandi.

TITULUS XXII.

DE FIDEJUSSORIBVS.

§. I.

*De fidejussione in genere, & con-
ditionibus ad illam requisitis?*

Fidejussio est contractus, in quo quis
promittit se soluturum, quod alius de-
bet, si debitor principalis non solverit; ita ut
fidejussio sit obligatio accessoria alteri
obligationi principali, sine qua consistere
non potest; & invalida sit, si principalis
obligatio sit omnimò, tam de jure naturæ,
quàm de jure Civili invalida; & quan-
vis cuilibet conventioni, siue obligationi
accedere possint, vel adhiberi fidejusso-
res, qui fidem suam interponant, de sol-
vendo, quod alter debet, casu quo ipse
non solveret, imò obligationem principa-
lem etiã præcedere possit fidejussio, cùm
non tantùm pro debitis præsentibus alte-
rius dicto modo dissolvendis obligare
se quis possit, sed etiam pro futuris, ad
plus tamen (extensivè non intensivè)
Compend. Pirhing.

non obligatur fidejussor, quàm debitor
principalis, cùm non sit plus in accessio-
ne, quàm in re principali, ut loquuntur
jura, ita ut, si ad plus se obligavit fide-
jussor, obligatus quidem maneat ad sol-
vendum, quantum debet principalis, si
hic non solverit, nulla autem quoad ex-
cessum sit obligatio, nisi accedente jura-
mento promissionem suam firmasset,
quo in casu ad illud amplius non obliga-
retur, ut fidejussor, sed obligaretur, ut
promissor principalis, in reverentiam ju-
ramenti, quod præstare potest. Vide
plura de hac materia & conditionibus
fidejussoris apud Civilistas.

§. II.

*An Prælati Ecclesia, vel alius
Clericus, aut religiosus fidejubere
possit pro alio?*

Respondetur primò, Prælatum Ec-
clesiæ pro alio fidejubere posse ex
T t t redi-